

Myötätuulta Merimaskussa

I/2001

Julkaisija: Merimaskuseura
r.y.

Toimituskunta:
Terttu Kraemer
Maarit Lineri,

Taitto: Maarit Lineri
Sivunvalmistus:
Multi Level Marketing
K&M

Painopaikka:
Kirjapaino Printteri
Raisio

ISSN 1238 - 108X

Seuran puheenjohtaja:
Martti Mäkilä,
p. 4369 682

Sihteeri:
Terttu Kraemer,
p. 040-716 4808

Kannen kuva:
"Postimäen sauna",
Kirkonkylä
Terttu Kraemer

Surullista, mutta totta

On muodikasta olla perillä asioista vaikkei paljon tietä- sikään. Auringonpilkuista, ilmakehän otsonikerrosten tilasta, napajäätikön sulamisen uhkasta ynnä muusta sinänsä tärkeästä, mutta ah - niin kaukaisesta asiasta on jokaisella arvonsa tunte- valla ja olletikin päättäjällä oltava varma tietämys ja mielipide. Tällaisilla horoskoopeilla varustettu tietäjä kellistää vastustajan- sa linjataan sitten moottoritietä tai viemäri- ojaa naapurin maalle.

Kotoisemmissa asioissa tietäjämme kuitenkin menee ai- van ymmälleen. Huolimatta siitä, että hän hyvin tietää lenkkimakkaran ja perunalastujen kasvavan kaupan hyllyssä, jokin esi-isliltä peritty viljelijähänki pakottaa jättämään kuoret ja pakkaukset pientareille - varmasti jonkinlaisen uudiskasvun toivossa. Kanssaihminen kateus on kuitenkin rajaton. Ennen kuin kasvu on edes ehtinyt alkuun joku asiantuntevan var- masti korjaa sen pois muka rikkakasvustona. Tämä surullinen asia on totta, Tieto kaukaisista asioista kannustaa seikkailuun vaikkapa vain valveunissa. Maailmankaikkeuden kilpaveikot ovat äärettömiä, mutta vastustajina epätydyttäviä. Todellisempaa kamppailua tarjoaa varta vasten työttömille ja muille runsaasti vapaa-aikaa omaaville annettava selviytymis- ja seik- kailukoulutus. Tämän järjestelmän ulkopuolelle jäävä suuri enemmistö joutuu etsimään tyydytystä seikkailuvietilleen mitä erilaisimmin keinoin. Pikkutunneilla kotiin hiipivään aviomiesparkaan verrattuna auton tai moottoriveneen omistaja on seikkailuväen aatelista. Vuoden mittaan hänelle kertyy akkuja, renkaita, öljyä ym. roinaa läjäpäin. Niiden toimitta- minen yön pimeydessä pois omalta tontilta "talusjätteiden" keräyspaikalle sisältää seikkailun vailla vertaa. Uusi salakuljettaja Laurinen on syntynyt. Surullista tämäkin, mutta totta.

Merkki siitä, että pitäjässämme tapahtuu pian jotakin suurta, leijuvat yhä vahvemmin ilmassa. Nerouden kosketus näyttäytyy aina siellä täällä. Todistusvoimaisimmin se havaittiin talusjätteiden keruupaikalla, missä opastetaulu oli pitänyt irrottaa tekstin selventämiseksi nurinpäin käännettynä. Suurhallyrittäjän häiriöominaisuuksilla siunattu neropattimme ilmeisesti totesi tontin olevan varattu ja heitti vihoissaan taulun pois. Maanomistajien sietää olla varuillaan - paineet vaikkapa suurpilkkihallin tontin varaukseen tuntuvat kasvavan. Totta, mikä totta, surullista kunninkin.....

P.S. Tällä menolla kunnallisen jätehuollon kustannus ja sen mukana vuosittain kannet- tava jätehuoltomaksu tulevat lähivuosina nousemaan rajusti. Tämäkin erittäin surullista, mutta totta.

Haahdenniementien "kaatopaikka" pääsiäisen jälkeen 17.4.2001

Martti Mäkilä

Merimaskun Kunnanjohtaja

Maarit Lineri

Kuka olet?

Tita Maria Rinnevaara

Tita (lausutaan "tiitta") on aika erikoinen nimi. Mistä sen olet saanut?

Tita on usein Margareta ja Marita nimistä käytetty lempinimi. Minut on kyllä kastettu ihan virallisesti Titaksi. Aiemmin en tiennyt yhtään saman nimistä. Nyt niitä on jo muutamia. Olen aina ollut ylpeä erikoisesta nimestäni. Kalenterissa ei ole Titalle nimipäivää, mutta olen viettänyt sitä aina Marian päivänä.

Mistä olet kotoisin?

Olen syntynyt Turussa, mutta muuttanut vanhempieni mukana Naantaliin jo yksivuotiaana.

Mistä tulit Merimaskuun?

Tammisaaresta, jossa olen asunut ja työskennellyt usean vuoden ajan.

Keitä kuuluu perheeseen?

Poika Toni 13 v ja aviomies Pekka.

Mitä harrastat?

Tällä hetkellä töitä ja perhettä. Olen harrastanut moniakini asioita, mutta nyt ei oikein omille harrastuksille ole aikaa. Kesällä veneily on perheemme ehdoton ykkösharrastus. Itse olen joskus ratsastanut, soittanut pianoa, pelannut tennistä, lasketellut jonkin verran ja muuta sellaista. Lapsen harrastukset ovat kuitenkin tänä päivänä päällimmäisinä, kuten niin monissa perheissä ovat lasten harrastukset koko perheen harrastuksia. Toni harrastaa laskettelua, tennistä, piono- ja kitaransoittoa ja nyt uutena lajina golfia. Monet harrastuksista

vaativat vanhemmilta kuljetusapua. Golfista olen kyllä itekin jonkin verran innostunut. Olen suorittamassa Green Cardia. Muuten on mennyt hyvin, mutta swingit eivät tahdo oikein lentää tarpeeksi kauas.

Minkälainen suhde sinulla on mereen ja saaristoon?

Meri on yksi syy, miksi hakeuduin Merimaskuun. Olen koko ikäni asunut meren läheisyydessä, olisi ollut mahdollisuus hakea paikkaa jostain sisämaan kunnasta. Kotimme Tammisaarella on vain 20 metriä meren rannasta ja silti kaupungin keskustaan on vain 10 minuutin kävelymatka.

Aikoinaan vietimme kaikki kesälomat merellä. Tälläkin hetkellä meillä on pieni purjeverne, moottorivene ja soutuverne, mutta aikaa veneilyyn on vähemmän. Meri ja meren läheisyys rauhoittaa mieltä.

Mitä kuuluu lähiajan suunnitelmiin?

Kun perhe asuu edelleen Tammi- saarella on lähin suunnitelma löytää sopiva koti täältä Merimaskusta. Emme haluaisi muuttaa täälläkään kovin kauaksi merestä, vaikka eihän ainakaan Otavan saaren puolella siitä kauas pääse missään.

Mitä odotuksia sinulla on Merimaskusta?

Odotan hyvää yhteistyötä kaikkien kanssa. Hyvät suhteet kaikkiin asukkaisiin ovat koko kunnan etu ja

siihen täytyy panostaa. Me-hengen luominen kunnassa on tärkeää. Siihen tarvitaan kaikkia kuntalaisia. Talkoohenki oman kunnan puolesta on ensiarvoisen tärkeää.

Oletko jo huomannut jotain eroa Merimaskun ja entisen kuntasi välillä?

Kaksikielisyys entisessä kunnassa on tietysti se päällimmäinen ero, joka tulee mieleen. Kaksikielisyys vei valtavasti energiaa ja työaikaa. Lisäksi se vielä sekoitti poliittiset kuviot eri puolueiden sisällä ja teki asioiden ennakkoinnin vaikeammaksi. Yksi selvä ero näkyy myös Merimaskun eduksi. Täällä selvästi ajetaan asioita kuntalaisten parhaaksi, eikä oman puolueen eduksi. Ajatellaan koko kunnan etua, eikä jotain kieliryhmää tai poliittista ryhmää. Merimaskussa katsotaan eteenpäin pitkällä tähtäimellä.

Syyrialaisessa saunassa - miesten saunassa

Maarit Lineri

Sauna, jonka me tunnemme turkkilaisena saunana on oikeastaan arabialainen muunnelma kreikkalaisesta ja roomalaisesta kylpyläperinteestä. Aiemmin ei arabeilla ollut tapana peseytyä lämpimällä vedellä tai ottaa ammekylpyjä. Kylmällä vedellä huuhtelu riitti hygienian hoitoon.

Rooman vallan rappeutessa ja arabien valloittaessa vähitellen entisen maailmanvallan alueita tutustuivat arabit roomalaisten jälkeensä jätettämiin loisteliaisiin kylpylöihin. Kuitenkin vasta Muhammedin itsensä ihastuttua lämpöiseen höyrysaunaan ja allaskylpyihin ja alettua ylistää niitä kirjoituksissaan 600-luvulla, alkoivat muslimit hyväksyä kylpemisen.

Siinä missä roomalainen kylpi alasti joskus molemmatkin sukupuolet sulassa sovussa ja suuressa joukossa valtavissa kylpylöissään, alkoivat muslimit nopeasti soveltaa omaa saunakulttuuriaan islamin uskoon sopivammaksi. Saunat pienenivät ja sulkeutuivat naisilta kokonaan. Myöhemmin kyllä Turkissa, mistä islamin uskon ote on muutenkin hellittänyt ovat saunat avautuneet jälleen myös naisille. Heille on tiukasti omat päivänsä tai osastonsa.

Tuoksujen täyttämä saunapolku

Syyrialainen saunapolku eroaa suomalaisesta melkoisesti. Syyrian pääkaupungin Damaskuksen vanhan kaupungin saunaan kuljetaan halki vuosisataisen basaarialueen, aivan vanhan kaupungin sydämeen. Miesjoukko kulkee yli 40 asteen kuumuudessa

ikuisen pölyn leijaillessa ilmassa. Ympäriällä maailman vanhimman yhtäjaksoisesti asutun kaupungin elämä kuhisee vilkkaana. Valtaavan basaarialueen kujilta leijaillee mausteiden, villaisten itämaisten mattojen, kamelinnahkaisten laukkujen ja raskaiden hajuvesien tuoksu yhtenä sekamelskana. Aina väliin sieraimet tavoittavat kardemummalla maustetun vahvan kahvin aromin ja kaiken yllä tuntuu eucalyptuspuun käryvä hiillos, jolla paistetaan lammasta.

Kauppiaiden huudot siivittävät matkaa, jossain kiljuu aasi ja kaikkialta kuuluu lukemattomista transistorisoittimista haikeman rytmikäs arabimusiikki.

Miehet saapuvat suuren puisen oven luo. Mikään ei arabiaa taitamattomille kerro oven takana olevasta saunasta. Miehet avaavat oven ja astuvat hämärään porrasaulaan. Saunan on oltava satoja vuosia vanha, sillä he joutuvat laskeutumaan nykyiseltä katutasolta kymmenisen metriä saavuttaakseen saunaosaston.

Gobeliineja saunassa

Islamilainen sauna "hamman" on toisenlainen kuin ne "turkkilaiset saunat", joita meillä Suomessakin on. Edessä on suuri eräänlainen sali, jonka katto kohoaa holvikäärä korkealle miesten päiden ylle.

Lattia ja katto on kauttaaltaan koristeellisten mosaiikkien peittäminen. Osa seinistä on valkeaksi maalattu. Katosta siivilöityy valoa ornamenttien lomaan jätetyistä aukoista. Seinät on siellä täällä peitetty suurilla värikkäillä gobeliineilla. Seinillä roikkuu myös tauluja, joissa koristeellisin kirjaimin on todennäköisesti lauseita Koraanista. Värioloisto on yltäkyläisen runsas. Salin reunoja kiertää korokkeita, joilla on pieniä pöytiä ja matalia divaaneja peitettyinä pehmeillä matoilla. Miehet maksavat aulan reunassa olevalla lippuluukulla saunamaksun ja saavat mukaansa saippuan ja lakanan kokoisen pyyhkeen.

Salissa työskentelee useita palvelijoita, joiden tehtävänä on johdattaa kylpijät omiin loiseihinsa, tarjoilla kahvia, teetä ja muita virvokkeita, tuoda kylpemisen jälkeen rentoutuville peittoja ja vesipiiput. Kaikki tietenkin pientä korvausta vastaan. Poika johdattaa heidät vapaana olevalle korokkeelle. Korokkeen seinässä on naulakkokoukut, joihin vaatteet ripustetaan.

Puukengät kopisten

Riisuutuminen täällä tapahtuu suurella hienotunteisuudella. Tapoihin ei todellakaan kuulu paseerailla nakuna kaikkien näh-

Saunomisen jälkeen tulee huolellisesti varoa kylmettymästä. Miehet odottelevat teetarjoilua peitteisiin kääriytyneinä

den. Täälläkin soi arabialainen musiikki kaiken aikaa, mutta jos voi erottaa toisen arabikappaleen toisesta, niin kuultava musiikki on hieman tynnympää kuin basaarialueen meteli. Miehet riisuutuvat varoen loukkaamasta salissa olevien islaminuskoisten tunteita. Islamilaiseen "hammaniin" ei mennä alasti, eikä edes paljain jaloin. Jokaisessa loosissa on tarjolla puukenkiä "lob kob", joita pidetään koko kylpemisen ajan jaloissa. Miehet yrittävät valikoida joukosta mahdollisimman puhtaan näköiset "lob kobit". Lanteille kiedotaan vielä pyyhe

peittämään intiimit alueet ja miehet ovat valmiit saunomaan.

Itse peseytymistila on myös avoin, koristeellisten mosaiikkien peittämä lattiasta kattoon. Huoneen sivustoilla ja nurkissa on marmorisia altaita, joissa solisee koko ajan seinien aukoista virtaava vesi. Altaiden äärellä istuu miehiä, jotka pienillä astioilla ammentavat vettä altaista ja valelevat sitä päälleen.

Saunapalvelijat huolehtivat siveydestä

Suihkua ei ole, vaan peseytyminen tapahtuu, kuten riisuutuminen-

kin, mahdollisimman huomaamattomasti ja suurella kunnioituksella muita paikalla olijoita kohtaan. Saunan puolellakin on omat palvelijansa, joiden yhtenä tehtävänä on huolehtia juuri intiimiteettisuojan säilymisestä. Jos jollakin näkyy lannepyyhe kastuvan siinä määrin, että intiimialueet ovat vaarassa näkyä läpi, he tulevat viereen ja ennen kuin edes itse tajuaat he ovat vaihtaneet uuden lannevaatteen paljaan pinnan edes vilahtamatta. Jos taas jollakin uhkaa muuten perhekalleudet vilkkua, saattavat he asianosaisen äkkiä ruotuun.

Peräseinällä vuonna 79 tuhoutuneen Pompeijin kaupungin kylpylän höyryhuoneen lauteet, Sivulla näkyvät aukot, joista höyry tulvi huoneeseen

Rituaaliin kuuluu ensin varella itseään vedellä ja vasta sen jälkeen siirtyä höyryhuoneeseen. Valelun jälkeen miehet astuvat pehmeään höyrysaunaan. Lämpöä ei ole paljoakaan enempää kuin ulkona kadulla, mutta kostea höyry tekee siitä miellyttävän pehmeän. Täälläkin kaikki on yltäkyläisen koristeellista. Miehiä istuu ja makoilee leveillä tasanteilla. Jotkut keskustelevat keskenään vilkkaasti. Vaikka täällä ei olekaan suomalaisen saunan harrasta rauhaa, on tunnelma silti hillitympi kuin basaarialueella hetki sitten. Selvästi sauna on arabeillekin muutakin kuin vain peseytymispaikka.

Suuremman höyryhuoneen kyljessä on pieni, vain parille - kolmelle hengelle tarkoitettu kuuma höyrystysoppi. Sinne pistäytyy aina silloin tällöin joku, on hetken, tulee isompaan tilaan ja poistuu pienen

ajan kuluttua vaillemaan itseään vedellä. Täällä ei ole tapana mitata miehekkyyttä höyrykylvyn sielokyvyllä. Kaikessa toiminnassa on omat sääntönsä ja järjestyksensä. Miehet seuraavat esimerkkiä ja käyvät kuumemmassa sopessa aina silloin tällöin, makoilevat hetken leppeämässä höyryssä ja siirtyvät vaillemaan itseään virkistävällä vedellä pesuhuoneen puolelle. Aikaa täällä ei tunnu olevan lainkaan.

Pesu kamelinkarvahanskalla

Vasta huolellisen valelun jälkeen on peseytymisen vuoro. Arabeilla

Granadan lähellä olevan vanhan arabialaisen kaupunkilinnoituksen Alhambbran hammanin peseytymishuone. Valo tulvii täälläkin katossa olevista aukoista.

höyrykylvyn tarkoitus on paitsi virkistää mieltä, myös pehmittää kuollutta ihosolukkoa. Kun sitten on tarpeeksi otettu höyrykylpyjä, otetaan karkea kamelinkarvasta tehty hansikas ja aletaan huolellisesti ja tasaisin vedoin irrottaa kuollut ihokerros. Kun kaikki on käyty tarkasti läpi huuhdellaan koko keho useilla vesiastiallisilla. Meidän miehemme kuitenkin peseytyvät perinteisemmin käyttäen vain saippuaa.

Erillisessä tilassa on hieroja ja pesijä, jonka palveluksia voi käyttää kunhan muistaa lähtiessä jättää pienen maksun. Peseytyminen tulee suorittaa lannelakanan heilahtamatta varoen liiallista touhuamista. Suomalainen "suihkucarus" ei tule kysymykseenkään. Miehet saippuoivat itsensä ja huuhtelevat vaellelkipolla vettä. Tottumaton saa helposti tuiman katseen palvelijoilta ellei pidä huolta lannepyyhkeestään.

Ja päälle saunateet

Puhdistautumisen jälkeen miehet palaavat raukeina takaisin suureen saliin. Palveluspojat tuovat heti uudet pyyhkeet ja kasan peitteitä, kehottavat käärimään ne ylle ja kietomaan päähänsä turbaaniksi suuren liinan. Saunomisen jälkeen tulee levätä, antaa verenkierron tasaantua ja pysyä lämpimänä, ettei vilustu. Pojat tuovat halukaille vesipiiput ja tarjoilevat teetä tai kahvia. Naapurikorokkeella tummaviiksiset miehet kohottavat teelasinsa tervehdykseksi ja hymyilevät hyväksyvästi.

Miesten saunareissu Damaskuksen saunassa ei todellakaan pääty saunakaljoihin ja riehakkaaseen juhlintaan. Vähitellen miehet kuoriutuvat peitteiden alta ja pukeutuvat, maksavat virvokkeet ja jättävät palvelijoille muutaman Syyrian liiran.

Paluu takaisin on kuin siirtyisi maasta toiseen. Tyynen juhllaisen tunnelman jälkeen iskee vasten kasvoja taas ikuinen pöly ja itämainen hälinä.

Suomalainen sauna – hoitosauuna

Puhtauden, terveyden ja kauneuden lähde.

Mervi Hongisto

Tällaiselta tuntui usein lapsuudesta. Kun nyt katson lasten saunomista, joskus tulee niin selvästi mieleen oma lapsuus. Saunassa on synnytty, pesty, hoidettu ja saunaan on viety kuoltua. Siellä on asuttu ja lihat palvattu. Onko turvallisempaa paikkaa kuin sauna. Suomalaisille täällä pimeässä ja kylmässä se on ollut elämisen ehto. Ainut paikka, jossa on voinut saada väsymyksen ja raadan pois harteiltaan. Varsinkin kun mietitään aikaa suo, kuokka ja Jussi. Tai sodan julmuuksia, kylmää, pelkoa ja ikävää. Sauna on ollut monen pelastus, puhtauden ja turvan paikka. Sauna on pyhä paikka. Näin sanoo sananlaskukin.

Saunaperinne - mitä se on?

Mitä sauna on tämän päivän suomalaiselle. Monille sauna on rentoutumisen ja pesun paikka. Joskin kaiken tämän kiireen keskellä usein vain läpikulku tai hetkellisen peseytymisen paikka. Nappulasta sauna lämpimäksi ja parin minuutin seisominen lauteilla. Ei ole aikaa pysähtyä. On niin kiire, minne? Saahan sitä suihkussakin peseydyttyä. Lapset ja nuoret tuskin lainkaan välittävät saunasta. Ovatko Suomalaisen saunan kulttuuri ja pitkät perinteet muuttaneet muotoaan? Uskoisin näin käyneen. Joskin saunan merkitys meille jokaiselle on niin erilainen. Toisille rakas, toisille merkityksetön. Kuitenkin se on vankasti olemassa. Niitä pieniä kuumia koppeja on joka talossa, kun vain muistaisi tai kerkeäisi lämmittää.

Tässä, ehkä vähän kärjistäen poikileikkausta saunan merkityksestä ja käytöstä. Parhaimmillaan sauna lämpiää kerran-kaksi viikossa tai joka päivä. Siellä nautitaan, virkistäydytään, vietetään aikaa yhdessä, rentoudutaan. Saadaan sosiaalisia kontakteja. Ollaan sinut itsemme ja luonnon kanssa. Maalla ja kaupungeissa ihmiset usein saunovat erilailla. Samatkin ihmiset saattavat käyttäytyä eri saunoissa eritavalla. Mökillä tulee saunottua parikin tuntia, kaupungissa tuskin varttiaakaan. Kaikki vaikuttaa kaikkeen. Ja jokaisen

Jokaiselle suomalaiselle sauna on tuttu aivan lapsuudesta asti.

Siellä peseydytään ja se on kuuma. Muuten on mukavaa, mutta tukan pesu on jo viimeistään itkun paikka.

oma saunahan on se maailman paras sauna. Se onko se puilla, öljyllä vai sähköllä lämpiävä, kerta vai jatkuvalämmitteinen, höyry vai savusauna en ajatellut ottaa kantaa. Se on niin syvällistä hienosäätöä vaativaa ja melkein kuin makuasia, josta on turha kiistellä. Sauna sanana ja ajatuksena on kuitenkin se kaikkein tärkein ja suuren arvostuksen kohde ainakin itselleni, joten keskitytään tärkeimpään.

Yleisessä saunassa

Itse olen toisen polven saunayrittäjä. Turkulainen Forum sauna on perustettu vuonna 1926. Meidän suvullamme se on ollut vuodesta 1965. Yhtenä osakkaana on ollut isäni Kalevi Salminen. Forum sauna on perinteinen yleinen sauna, kaupunkilaissauna, jonne tultiin peseytymään tai pesettämään itseään rankan työviikon päätteeksi. Silloin ei taloissa ollut omin saunoja, joten yleisen saunan merkitys puhtauden ja terveyden lähteenä oli todella arvokas. Koko perhe meni yhdessä saunaan. Oli yhteissaunoja, perhesaunoja, miesten ja naisten puolet erikseen. Sai pestä itse tai voi antaa kylvettäjän pestä ja hieroa itsensä. Kuulostaa ylläpäältä, on sitä ja on edelleen mahdollista. Forum sauna on edelleenkin yleinen sauna. Voit tulla yksin tai ystäväsi kanssa. Kylvettäjä pesee ja hieroo sinut puhtaaksi ja rennoksi.

Kylvettäjän käsittelyssä rentoutuu

Voit luoda aidon katsuksen aikaan, joka ei ole koskaan loppunutkaan, aitoihin ihmisiin, jotka ilman titteleitä ja kännyköitä viettävät aikaansa saunoen ja keskustellen. Voit olla kaiken kiireen keskellä yksi osa sitä. Annat vain aikaa itsellesi. Olet oman elämäsi herra. Valitset ajankäyttösi ja nautit.

Tämän päivän yleinen sauna vastaa myös ajan haasteisiin. Kuitenkin vanhoja kansanperinteitä kunnioittaen, niihin nojaten. Forumissa yleinen sauna lämpiää torstaisin ja perjantaisin. Naisten- ja miesten saunat ovat erikseen. Miehet saunovat kahtena päivänä. Naisten puolella on perhesauna torstaisin, joten naisten yleinen vuoro on perjantaisin. Yleisen saunan käytöstä on ajan saatossa pienentynyt, omien saunojen myötä. Kylvettäjän palvelut ovat säilyneet, pesuineen ja hierontoineen. Ei tarvitse olla vanha voidakseen pesettää. Pitää vaan pysähtyä ja osata hemmotella itseään. Antaa aikaa kaiken hälinän keskellä. Kylvettäjän palvelut ovat laajentuneet kattamaan muitakin täydentäviä hoitoja ja terveydenhoito palveluita. Ihmistä

kuunnellaan, hänen kanssaan ollaan.

Kuppausta ja turvehoitoa

Itse olen kuppari ja tehnyt perinteistä kuppausta jo yli yksitoista vuotta. Kuppaus kansanperinteisenä hoitomuotona on uudelleen korostumassa. Sen merkitys puhdistushoitona on suurempi kuin osataan ajatella. Ennen vanhaan oli kuppariämmät, jotka hieroivat, saunottivat ja kuppasivat kyläläiset. Yrttilääkintä ja lapsenpäästö olivat kuppareiden osaamista. Suomalaisen perusterveyden ja -sairauden hoitoa. Ei ollut lääkäreitä, ei lääkkeitä. Joskaan ei joka vaivalla omaa nimeä, johon olisi voinut lääkettä antaa. Kuppautettiin keväisin ja syksyisin. Ei tautiin vaan tarpeeseen. Keho oli kovasta työstä rasittunut ja kaipasi helpotusta ja kevennyttä.

Mihin ne asiat olisivat tämän viidentuhannen vuoden aikana muuttuneet? Eivät kaiketi mihinkään. Edelleen kupparit kuppaavat, asioilla on vaan erilaiset nimet. On tautia akuuttia ja kroonista, on vaivaa ja väsymystä, särkyä ja kolotusta. Pilleriä ja lääkäreitä, kuonaa ja kärsimystä. Hoitojen viidakossa kansanperinteinen kuppaus vaan kulkee omaa latuaan. Kupparit ovat nuorentuneet, tiedot ja taidot ovat lisääntyneet. Tiedetään mihin milläkin vaikutetaan. Kehon kuormaa ja rasituksia pitää vähentää, jos halutaan pysyä terveenä. Se on asia, joka on maalaisjärjelläkin ymmärrettävissä. Emme voi olla kunnioittamatta kehoamme. Huolimattomuus tuo varmasti sairauksia.

Oma tiedonvälittäjän tehtäväni on varmastikin syntynyt tarpeeseen.

Olen nähnyt mitä rasituksia ihmisillä on ja miten he ovat uupuneet tämän kaiken menon keskellä. Kuppaus ja turvehoidot ovat puhtausta, kehon omaa toimintaa tukevia ja vahvistavia hoitoja.

Turve on uudempi asia. Turvehoidot ovat olleet meillä nelisen vuotta ohjelmistossa kimppassaunojen ja kokovartalohauteiden muodossa. Samoin olen opastanut asiakkaitani paikallisten hauteiden käytössä kotihoitona. Tulokset ovat mielestäni upeat. Säännöllinen turvehoitojen käyttö lisää terveyttä ja helpottaa sairauksia monella alueella. Turpeessa on helppo uudelleen löytää se kauan kadoksissa ollut yhteishenki ja siihen voi hukuttaa kaiken sen huonon fiiliksen, mitä emme enää yhdessä jaksa kantaa.

Voi kunpa kaikki voisimme saada mahdollisuuden kokea onnea ja rakkautta yhdessä. Meidät on luotu olemaan yhdessä ja vain hyvää tekemällä voimme olla vapaina ja tasavertaisina toistemme kanssa. Sauna luo suvaitsevaisuutta, siellä voi kosketella ja tuntee lämpöä.

Mikä sen ihanampaa, kuin pienen lapsen punaiset posket saunan jälkeen. Ja kyllä ne vanhemmatkin posket saunassa sulavat hymyyn ja kauneuteen. Sauna, suvi, vihta tai vasta. Kuppaus, turve, puhtaus ja pesu. Kuningatar tai arjen sankari, juuri sinä.

Kukapa ei jaksaisi, kun näin aitojen asioiden kanssa saa tehdä töitä ja edes vähän matkaa jatkaa näin arvokasta perinnettä. Suomalaista saunaa.

Terveissi Turust, kuppari Mervi Hongisto

Potketaan vataa ja kullataan silakkaa

Antero Lehtonen

Silakkaa on tietävästi pyydetty jo 1500-luvulta asti. Pyydystystapoja on monia kuten koukkukalastus, erilaiset haavit, nuotat ja rysät. Nykyään silakkaa pyydetään melkein pä yksinomaan trooleilla.

Silakan **S**pyynti oli ennen vaihalloista ja hidasta puuhaa. Monta päivää saatiin ahertaa, jotta olisi saatu kokoon se saalismäärä, mikä nykyään saadaan päivässä.

Silakkaa voidaan hyvällä syyllä pitää kansalliskalanamme. Sillä on pitkät perinteet suomalaisessa ruokapöydässä. Sen arvostus on vaihdellut, mutta vaikka sanonta "pieniä on silakat joulukaloiksi" vähätteleekin silakkaa, on sen merkitys ollut ravinnonlähteenä suuri. Ennen, kun silakkaa ei ollut tuoreena saatavana kesäaikana ja säilytysmahdollisuudet olivat aivan toista luokkaa kuin nyt, syötiin silakkaa enimmäkseen suolattuna. Nyt tuoreita hopeakylkisiä saa ympäri vuoden joka puolella maata.

Suomalainen kansanruoka; hiililakoita rukiisen leivän päällä kylmä piimä kyytipoikana, mikä sen parempaa.

Silakan pyynti ennen

Silakkaa pyydettiin ennen yksinomaan verkoilla, isorysillä ja tietenkin nuotalla.

Nuotan voi määritellä suoran seinän tapaiseksi verkkopyydykseksi,

Tuoretta silakkaa kannetaan kalliolle kuivumaan vuonna 1954. Edessä kantaa kalastaja Kaino Raivonen, takana Matti Suominen

jonka pohjukkaan kalat saarretaan. Käytännössä kuitenkin kaikki nuotat eivät mahdu tähän teoreettiseen määritelmään, sillä ennen nuottalajeja oli kymmeniä sen mukaan, millaisissa vesissä kalastettiin ja riippuen vuodenaikasta. Suuri tekijä oli myös taloudellisuus. Ihmisten taloudellinen varallisuus oli aivan toista luokkaa kuin nykyään. Monet vanhoilta ajoilta periytyneet mallit ovat jo jääneet unohduksiin.

Esimerkkejä siitä, minkä tapaisista oivalluksista pyyntikulttuuri joskus hämärässä muinaisuudessa lähti liikkeelle voisi poimia Suomenkin oloista. Nuotan esikuvana voimme ehkä pitää lehdesnuotta, jolla rantamatalikolta saarrettiin kalaparvesta saalista. Keski-Pohjanmaalla on

käytetty nuotta, jossa noin kahden sylen mittaisia lehteviä koivuja sidottiin latvukistaan yhteen ja niitä pantiin 3-4 paria päälletysten. Nuotta vedettiin tyvipuolesta kiskomalla.

Nuotan valmistusta

Kaikki varsinaiset nuotat ovat ikimuistoisista ajoista olleet hampullan-goista kudottuja havaspyydyksiä. Nuotan perusosat ovat verkkoseinämä, verkko eli havas, joka on varustettu ylä- ja

alareunastaan paulalla, erikseen kohoilla ja painoilla eli kiveksillä sekä vetoköysillä. Vetoköysi sidotaan paulan jatkonuoraan eli sorasimeen. Nuotta on tavallisesti jamottu yhteen useista verkoista, joista ensimmäistä harvaa verkkoa kutsutaan koirioverkoksi. Nuotta päätty pussimaiseen poveen, jonka peräosa on rysässä. Yksinkertaisimmat nuotat ovat povettomia. Nuotan paulat valmistettiin entsaikaan tavallisesti juuri- tai joughiköydestä. Nuotan kohoja valmistettiin puusta, kaarnasta, tuohesta tai korkista. Niiden tekotapa ja muoto on vaihdellut paikkakunnittain hyvinkin suuresti. Painot olivat alapaulaan kiinnitettyjä, tuoheen käärittyjä

Silakkaa kuivataan kalliolla kanojen ja sikojen rehuksi vuonna 1952

kiviä tai suoraan paulaan sidottuja sopivan muotoisia luonnonkiviä.

Nuottaa vedettiin tavallisesti pitkin pohjaa ulapalta kohti rantaan. Sen laskemista on sanottu potkemiseksi ja nuotanvetoa ja vetopaikkaa apajaksi. Nuotan varsinaisia prototyyppejä ovat eräät myöhään käytössä olleet povetomat nuotat, joista esimerkkinä voisi olla Varsinais-Suomessa käytetty "vata". Se oli tasaleveä verkko, jonka siulat oli kiinnitetty pystyihin vetotankoihin. Pyydintä vedettiin matalassa rantavedessä kahlaten.

Nuotalla on monenlaisia nimiä

Pohjanmaan isoissa joissa käytettiin ennen "inaa", nuottaa joka oli yksiverkkoinen pyydys. Se potkettiin rannasta kohtisuoraan joen keskiuomalle. Sen uloimmassa päässä ollut venettä soudettiin hiljaa myötävirtaan, toista verkon päätä kuljetti mies rannalla tangon avulla. Verkko koettiin sopivassa paikassa soutamalla vene rantaan, jolloin kalat jäivät verkon mutkaan.

Kuiva silakka korjataan pois kalliolta. Kantajina Kaino Raivonen ja Matti Suominen

"Kulle" on myös ollut poveton nuotta. Sillä pyydettiin eli "kullattiin" lohta, siikaa ja silakkaa joki- ja karsinapadoilta. "Kulle" oli kaksinkertainen verkko, jossa etuverkko oli niin harvasilmäinen, että siitä pääsivät isotkin kalat läpi ja tarttuivat vasta kaarella perässä kulkevaan tiheämpään verkkoon. Tätä pyydystä oli hoitelemassa kaksi venekuntaa ja sitä kulje-

tettiin hiljalleen soutamalla kivetömissä apajapaikoissa jopa parin kilometrin matka. Määräpaikassa vedettiin molemmat päät yhteen matalaa karia vasten ja kalat jäivät mutkalle muodostuneeseen perään.

"Kolkka" taas on jo keskiajalta peräisin oleva nuotta. Kustaa Vilkuna on selittänyt, että "kolkka" ja "kolkata" kuuluu alun alkaen kalastustermeihin. Se oli uittoverkon ulkopuoliseen siulaan sidottu pitkäkö puunuija, joka veden paineesta veti verkkoa kohti virran keskiväylää, kun se oli pitkin rantaan soudettavasta veneestä potkettu virran poikki.

Varsinais-Suomessa purjehdittiin kesällä silakan maakudun ja nuotanvedon päätyttyä verkkopaateilla ulkoluotojen matalikoille silakan pyyntiin. Yleensä kalastus alkoi Jaakon päivän 25.7 tienoilla ja jatkui syysmyöhään. Pyyntikauden aikana asuttiin pienissä kalamajoissa, mutta yön lyhyet tunnit vietettiin aamun sarastuksessa koettavien verkkojen läheisyydessä olevissa veneissä syöden, valvoen ja nukkuen vuoteena ryijy tai vällyt ja katoksena levitetty purje.

Isorysä on supisuomalainen
Ehdottomasti alun perin Suomesta lähtöisin oleva pyyntiväline on isorysä. Sillä voidaan pyytää toki muutakin kalaa kuin silakkaa, esimerkiksi lohta ja siikaa. Muitakin kaloja rysään tarttuu.

Isorysä on peräisin niin sanotusta lohivotkusta. Näitä lohivotkuja on käytetty jo ammoisista ajoista asti.

Isorysä lasketaan rannasta. Pitkä verkko kohtisuoraan virran tai ulapalle ja käännetään harvempi kalanottava ulkopää jyrkähkölle mutkalle. Kun silakat pyrkivät uimaan vastavirtaan esimerkiksi jokea ylöspäin lähtevät ne uimaan varovasti verkon kuvetta ulapalle päin. Kun parvi sitten saapuu mutkaan ne eivät huomaakaan potkua ja kun kalat yrittävät uida sen läpi, ne tarttuvat verkon silmiin. Kun potku oli saatava pidemmäksi, niitä tehtiin useita peräkkäin.

Silakkaruuat miniäksi aikovan mitta

Kerrotaan, että Varsinais-Suomen rannikon naisten naimakelpoisuutta on mitattu erilaisten silakkaruokien osaamisen määrällä. Jossakin päin piti neitosen valikoimaan kuulua eri sortteja kolmattasataa, toisissa sentään riitti kun osasi valmistaa toistasataa erilaista silakkaruokaa. Edes seitsemänkymmentä tuli osata, että kelpasi naimamarkkinoille

Totta onkin, että silakasta saa vaihtelevaa ruokaa satamäärin. Niitä voi muunnella lähes loputtomiin, eikä silakkaan koskaan kyllästy.

Rysää nostetaan ylös heinäkuussa

TUOHISILAKAT

Silakoita
suolaa
koivun tuohta

Tuoreet silakat perataan ja maustetaan suolalla. Kalat ladotaan suurten tuohien päälle ja kypsennetään uunin jälkilämmössä. Tuohi antaa oman makunsa kaloille.

ETIKKASILAKAT

½ kg paistettuja silakoita

Liemi:

1 dl etikkaa
2 dl vettä
1 rkl sokeria
10 pippuria
2 laakerinlehteä
2 sipulia

Liemi keitetään ja annetaan jäähtyä. Jäähtynyt liemi kaadetaan silakoiden päälle. Annetaan maustua seuraavaan päivään.

SILAKKARULLAT

1 kg silakoita
suolaa, valkopippuria, tilliä
Etikkaliemi:
1 dl etikkaa
2 dl vettä
3 rkl sokeria
2 laakerinlehteä
1 sipuli

mauste- ja valkopippureita

Silakat perataan ja avataan fileiksi. Ne levitetään laudalle nahkapuolet alaspäin ja niille ripotellaan suolaa, valkopippuria ja tilliä. Fileet käärityään rulliksi pyrstöstä alkaen. Ne ladotaan leveäpohjaiseen kasariin, liemi mausteineen kaadetaan päälle ja ruokaa haudutetaan hiljaisella lämmöllä noin 20 minuuttia. Rullat saavat jäähtyä liemessään.

Kirjoitus on osa Loimaan Kodinhoitajakoulun tutkielmasta vuodelta 1978

Otavan saaren riistamailla II osa

Metsästyskohteet muuttuvat

Maarit Lineri

Niiden, jotka eivät ole eläneet 40 tai 50 -luvulla on melko vaikeata ymmärtää ja ehkä uskoakin, miten paljon on suomalainen elämänmeno noilta ajoilta muuttunut. Merimasku oli saanut 1920 -luvulla puhelinkeskuksen, sähkö tänne vedettiin vuonna 1937. Varsinaisia maanteitä oli vain Maskusta Askaisten kirkonkylän kautta Rymättylään kulkenut kapea tie, pari kolme kylätietä ja loput lähes kärrypolkuja, jotka karttaan on merkitty tilusteiksi. Linja-autot kulkivat kyllä säännöllisesti, mutta ennen Särkän lossia ne kulkivat Maskun eli "Nousten nummen" kautta. Silloin ei hurautettu äkkiä Naantaliin ostoksille, taikka tehty pikakäyntiä Turkuun kyläilemään. Kulkeminen tapahtui pääasiassa veneellä ja hevosella - ja jalkaisin. Vasta 50 -luvulla alkoi Merimaskun harvoilla teillä näkyä yksityis-autoja. Maanviljely ja kalastus olivat pääelinkeino. Vielä tuona aikana saivat metsästäjät hyviäkin saaliita.

Jänikset omenatarhan kimpussa

Jänis oli jokamiehen pyyntikohde, sillä sen metsästyksen onnistui ilman koirakin. "Kun oli satanut uutta lunta (ettei näkyvässä ollut kuin yhden yön jäljet) ja sattui löytämään tällaiset jäljet, niin niitä lähdettiin seuraamaan. Osaava metsästäjä osasi jäljistä päätellä, mitkä johtivat päivämakuulle. Jänis yritti hämätä seuraajaansa tekemällä edestakaisia kulkemisen jälkiä ja yleensä kolmen paluuperän jälkeen se poukkasi polulta sivuun sopivaan piilopaikkaan. Silloin täytyi metsästäjän joko osata kiertää ympäri makuupaikan ympäri ensin kaukaa ja vähitellen ympäri pienentäen, koko ajan tarkkaillen maastoa. Tai sitten itse hämätä jänistä paikallaan astuen niin, että jänis luuli metsästäjän poistuvan paikalta ja paljasti olinpaikkansa. Joskus, jos makuupaikka oli vähän harvemmassa metsikössä, niin siitä saattoi saada saaliin, mutta usein se oli hyvin peitteisessä maastossa ja saalis pääsi näkemättä karkuun. Joskus tällaisia yrityksiä joutui tekemään useita, ennen kuin jänispaisti oli repussa.

Rusakko asusteli asutusten liepeillä ja näinollen se oli helpommin tavoitettavissa. Rusakoiden makuupaikat olivat peltojen katajaisissa saarekkeissa tai joskus ojan pientareella. Poukattuun juoksuun se oli helppo saalis. Tämä "poukkojäniksen" pyynti vaatii pyytäjältä todellista taitoa ja jäniksen jälkikuvioiden tuntemusta.

Vielä 50 -luvulla ja alkuun 60 -luvun puolelle oli hedelmien tuonti maahamme tiukasti tuontirajoitusten alasta. Omenien tuontiinkin tarvittiin lisenssi, eikä sitä myönnetty syyspuolella kuin juuri ennen joulua, jotta saatiin joulupöytiin punaisia omenia. Siksi olivat kotimaiset omenat arvossa. Merimaskussakin oli useita suuria omenatarhoja, joiden puita tahtoivat talvisin jänikset ja rusakot vaurioittaa. Usein kävikin niin, että omenatarhan omistaja otti metsästäjiin yhteyttä ja kertoi rusakoiden tai joskus "valkkareiden" so. valkeiden talvipuvussa olleiden jänisten tehneen tuhojaan. Metsämihiä pyydettiin apuun hävittämään tihulaisia. Bruno Paavolalla oli myös iso omenatarha ja hän lupasi Heikki Vismaselle palkkion jokaisesta jäniksestä, jonka tämä toi näytille. Heikillä oli hyvä jäniskoira mistä syystä hän sai niin paljon jäniksiä, että Bruno lopulta epäili: "Tairat kulettavat vaa samoja jäniksen jalkoja repussas koko aja."

Jäniskanta on Merimaskussa pidetty aina sopivana, siksi ei täällä ole esiintynyt jänisruttoa. Nykyään jäniksen metsästyksen on koiran kanssa mahdollonta Merimaskussa. Lisääntynyt tiestö ja autoliikenne ovat ajavalle koiralle vaaraksi ja ajettava jänis ajautuu helposti keskelle asutusta.

Pikkuriista metsälinnut ovat Merimaskussakin olleet tärkeä metsän vilja, mutta erityisesti sodan aikana sen arvo nousi huippuunsa. Ruoasta oli pulaa kaupungeissa ja niinpä saaliin sai helposti myytyä. Kaupungissa oli vakituiset ostajat, jotka odottivat linja-autoa ja kyselivät, josko on riistaa kuskilla matkassa. Jos riistaa löytyi, arvioi ostaja, mitä hän siitä maksaisi ja antoi bussin kuljettajalle rahat toimitettavaksi saaliin lähettäjälle. Metsästäjän ei

Hirviporukkaa Kustavissa joskus 60-luvulla

siis tarvinnut kuin toimittava saaliinsa lossille, sillä varmaa oli, että ostajia riitti. Lossari toimi välikätenä ja toimitti rahat myöhemmin saaliin tuoneelle. Siinä sitä oli infrastruktuuria.

Amusoonit tiukassa

Vielä 50-60 -luvulle asti riistaa riitti. Teeri tai pari, siihen kaksi - kolme sorsaa antoi jo hyvät viikon taskurahat. Patruunoiden saanti sota-aikana oli kiven alla. Hylsyä käytettiin uudelleen ja täytettiin itse. "Haulien saanti oli kaikkein hankalinta. Hauleja saattoi hyvällä onnella saada mustastapörsistä, kun oli antaa sopivaa tavaraa vaihtokaupassa, kuten esimerkiksi voita. Joskus harvoin oli kaupassa ihan tehdasvalmisteisia patruunoita ja silloinkin kaupasta sai jotain hyvitystä,

olonsa turvalliseksi lentäessään "ansaan". Joskus kyllä ansaan meni toinen metsästäjäkin. Heikki kertoo tapauksesta, jolloin metsästäjä istui havukojussa odottaen lintuja koivunoksalle. "Jonkin ajan päästä kuului pamaus ja kuvasta lensivät rämmälet ulos. Mies huusi: 'Ammus parempi kus' et saanu sitä puttoma alas!'"

Riistan myynti loppuu

Riistakanta oli vielä sotien jälkeenkin hyvä. Taattisten järven ja Tammissaaren lahdelta uiskenteli 50-100 sorsan parvia ja metsissä kujerteli useiden kymmenien teerien tokkia. Myös metsäkanta oli hyvä. Ilmeisesti on Merimaskussakin pyydetty lintuja ja jäniksiä myös ansoilla. Siitä kertovat esimerkiksi sellaiset nimet kuin "Ritaniemi" ja "Ritaperä". Voisi luulla, että metsästäjät olisivat hävittäneet linnut Merimaskun metsistä ja vesiltä. Ampumalla ei kuitenkaan lintukanta ole täältä hävinnyt, vaikka osittain ihmisen aiheuttamaa onkin. Sorsat ovat kaimonneet lehmien laiduntamisen loputtua. Lehmät söivät puolusukeltajalle, sorsalle rannat kaislikoista puhtaiksi pitkällekin rantaviivasta. Nyt kun rannat ovat tiheän kaislikon peitossa, eivät sorsat pääse niiden sekaan uimaan syömäsyvytyensä. Kanalinnut taas ovat vähentyneet koko maassa aina asuttomia pohjoisen korpimaita myöten. Myös pienpetojen kuten supin ja minkin lisääntyminen on syynä maassa pesivien lintujen katoamiseen, eivätkä vapaina ja villeinä kulkevat kissatkaan ole asiaan aivan osattomina. Kanalintujen metsästyksen on nykyään tarkasti sallittua, eikä riistan myynti ole enää sallittua kuten vielä 50 -luvulla. Yhtenä syynä metsälintujen myynnin lopettamiseen oli tapaus, mikä sattui Turun satamassa. Pohjanmaalta oli tuotu kaksi junavaunulastillista riistalintuja. Silloisissa oloissa ei ollut kylmävaunuja ja lastausta odotelleet linnut pilaantuivat. Koko lasti oli vietävä kaatopaikalle. Se oli sellaista tuhlausta, että päättäjät kielsivät vähitellen koko riistan vapaan myynnin. Se ei kuitenkaan ole saanut kanalintukantoja lisääntymään. Tuntuu siltä, että luonto hoitelee itse itse-

ään ihmisen sitä aina ymmärtämättä.

Hirven metsästyksen ja salakaatoa

Yhtenä hyvänä esimerkkinä on maassamme hirvi. Kerrotaan, että vielä vuonna 1918 Suomessa oli vain 6 hirveä. Ne olivat Parkanon metsässä ja Parkanon paroonin palkkaaman parin miehen tarkassa vartioinnissa. Hyvän vartioinnin seurauksena hirvikanta alkoi kasvaa niin, että jo 30 -luvulle tultaessa kartanoiden herrat, ns. "hirviherrat" saivat muutaman kaatoluvan. Hirviherrat saivat luvat, joissa siihen aikaan oli tarkoin määrätty hirvien määrä ja sukupuoli. Ampuma-aika oli tuolloin vain kaksi viikkoa ja luvista joutui maksamaan sai sitten saalista tai ei. Hirviluvan silloinen sanamuoto kuului: "Annetaan lupa ampua (kaksi) koirashirveä ja (yksi) lehmä." Kun sitten saalis saatiin siitä ilmoitettiin lehdessä. Heikki kertoo, että olivat jostain syystä melko suuria siihen aikaan saadut hirvet. Kun sitten päästiin 40 -luvulle kaadettiin Suomessa jo noin 2500 hirveä. Vertailun vuoksi kerrottakoon, että nykyisin kaatolupia myönnetään Suomessa vuosittain noin 72 000, missä luvussa on mukana myös kaadettavat vasat. 30 -40 -lukujen vaihteessa sai Merimaskussakin yksi kettuporukka yhden hirven kaatoluvan, mutta miesten harmiksi hirvi juoksi "Mynämäen metsiin." Sota-aikana nälkä pisti hirven salakaatajat liikkeelle, ja sodan jälkeen moneen taloon oli kulkeutunut hirven ammuntaan sopiva sotilaskivääri. Hirvikanta alkoi romahtaa rajusti. Salakaatoa yritettiin hillitä kieltämällä hirven ampuminen sotilaskiväärin kaliiperilla. Myös tältä suunnalta oli mies käräjillä salakaadosta. "Tuomari kysyi, että montakos hirveä olet salaa kaatanut? Tähän vastasi syytetty: 'Kuinkas monta puuttuu herrojen karjasta?'"

Vähitellen alkoivat hirvet taas lisääntyä niin, että 60 -luvulla saatiin Merimaskuunkin jo 2-3 lupaa. 1984 täällä oli Rymättylässä kaksi, Merimaskussa yksi, johon täällä kuului myös mantereen puoli ja Luonnonmaalla

oma hirviporukka Nämä neljä saivat luvan yhteensä 37 vasan ja 38 aikuisen hirven ampumiseen. Tämä lupamäärä on toistaiseksi suurin, mitä tämä riistanhoitoyhdistys on saanut.

Uudet tulokkaat

Jos on riistakannasta kadonnut jotain, on siis niiden tilalle myös tullut jotain kuten hirvi. Se on vajaassa sadassa vuodessa vahvistanut asemaansa, mutta ei se ole ainoa tulokas. Pari muutakin metsän asukkaa on vahvistamassa kantaansa riistaeläimenä myös tällä alueella. Toinen niistä on jo monenkin metsässä liikkuvan havaitsema valkohäntäpeura. Sen kanta on kasvanut niin, että niidenkin metsästyksen saa jo nykyään koko maassa noin 16.000 kaatolupaa. Toinen on ehkä tuntemattomampi metsäkauris. Se on alun perin tullut Tornionjokilaakson kautta Suomen puolelle, mutta lisääntynyt se on levinnyt etelä- ja länsirannikolle. Hirvistä saadun kokemuksen perusteella voi arvioida, että siitä tulee vielä tulevaisuudessa riistaeläin. Ja paljon lyhyemmässä ajassa kuin sadassa vuodessa, sillä metsäkauris lisääntyy huomattavasti nopeammin kuin hirvi. Lisääntymisen uhkana ovat vain ketut. Metsäkauriin vasat ovat niin pieniä, että ne ovat helppo saalis ketuille, mikäli kettukantaa ei pidetä kurissa. Merimaskun metsästäjät pitävät kyllä tänäkin päivänä huolta siitä, ettei kettukanta pääse liian suureksi. Se on jo kettujen oman terveyden ja selviytymisen kannalta tärkeää.

Metsästyksen muuttanut vuosikymmenien ja satojen saatossa muotoaan. Saaliit vaihtuvat, välineet muuttuvat ja tavat ovat tulleet toisiksi. Yksi muutos on ollut metsästyseurojen perustaminen. Merimaskussa toimi ensin Rymättylän kanssa yhteinen seura "Metso". Metso toimi edelleen Rymättylässä, mutta merimaskulaiset perustivat oman seuransa "Merimaskun metsästäjät". Enää ei metsästysoikeus ole kiinni maanomistuksesta. Kuka tahansa ei kuitenkaan seurojenkaan jäseneksi pääse. Pitää olla "hyvä tyyppi", "rehti kaveri" ja osoittaa noudattavansa reilun metsästäjän henkeä.

Vaikka eri metsästyseurat tänä päivänäkin maassamme saalistavat vuosittain esimerkiksi noin 68.000 hirveä, 350.000 jänistä ja 60.000 rusakkoa, on sanottava, että oikea metsästäjä jos kuka on luonnonystävä ja -tuntija. Metsästyseurat huolehtivat monin paikoin eläinten talviruokinnasta kaataen jäniksille haapoja tai vieden peuroille heiniä, estävät hirviä menemästä teille suolan perässä viemällä metsään

nuolukiviä, suorittavat riistan laskentaa ja monia muita tarpeellisia toimia.

Ihminen karsijan roolissa

Yhden muutoksen kertoo Heikki aiheuttaneen närää ja polemiikkia. Se oli punaisten lakkien pakkokäyttö. Vanhat metsästäjät olivat sitä mieltä, että viimeistään silloin, kun punainen pipo vilahtaa puun takaa pötkii hirvi pakosalle. "Ei sillon ymmärretty, ettei hirvi mittan värei nää." Raavalle miehille oli varmaan muutenkin nöyryyttävää kulkea kirkkaan punainen päähine päässä. Nykyiset hirviporukat erottuvat jo kaukaa, kun lähes kaikilla on kirkkaan punaiset liivitkin yllä.

Metsästyksen on aina kuulunut suomalaiseen elämään. Keski-Euroopassa ovatkin sitä mieltä, että suomalaiset ovat Euroopan viimeinen kansa, joka elää sovussa metsän kanssa. Toivotavasti emme kadota sitä yhteyttä koskaan. Mikään ei helpota stressiä ja ahdistusta niin kuin istua keskellä metsää nuotion äärellä väsyneenä päivän tarpomisesta. Siinä ei todellakaan ole pääasia onko tullut saalista vai ei, kertomisen arvoisia tarinoita luonnon kokemuksista silti riittää. Metsästäjiä kuitenkin tulevaisuudessakin tarvitaan. Mikä kaaos meillä olisikaan maanteilla, elleivät he pitäisi hirvikantaa kurissa, kun enää ei ole susia huolehtimassa asiasta. Monien muidenkin eläinten kohdalla, kuten ketun, jäniksen ja supin kohdalla on ihmisen ollut pakko ottaa karsijan rooli.

Brysselin herrojen aatokset

Vielä silloin tällöin Heikki on istunut hirvijahdissa passimiehenä. Siinä on ollut aikaa miettiä monia asioita. Yksi asia häntä on metsämiehen kannalta katsottuna huolestuttanut, nimittäin Brysselin päättäjät. Siellä Keski-Euroopassa, missä ovat jo raiskanneet omat metsänsä ja hävittäneet luontaiset metsänriistansa ollaan nyt niin tietäväisiä tämän pohjolankin asioista. Kun siellä päätetään jostain direktiivistä, ei oteta

Heikki Vismanen hirvipassissa

lainkaan huomioon sitä suunnatonta eroa, mikä on meikäläisen luonnon ja sikäläisen välillä. Yksi on yleinen lyijyhaukkelieto. Mikä on jossain Tanskan rannikon matalissa vesissä ja meilläkin ehkä Limingan matalikkoalueella tarpeellista, on täällä syvien rantojen vesissä aivan liioiteltua. Tai vielä esimerkkinä variksen, harakoiden ja räkättien rauhoitusajan pidentäminen lähes kuukaudella molemmista päistä. Jos se käytäntö sopii alueelle, missä linnut pesivät jo tammimaaliskuussa ja mansikkasato kypsyy toukokuussa, on se näillä leveysasteilla marjoista elantonsa saaville pahin rauhoitusaika. Entäpä jos Brysselissä keksivät, että heiltä on hirvet ammuttu kokonaan ja päättävät rauhoittaa sen EU:n alueella, tai kieltävät kokonaan ketun metsästyksen Englannin harjoittaman julman hirvikolarin määrä maanteillamme tolkkuttomiin lukuihin ja kettuparat alkavat taas kärsiä kapista ja nälästä. Ehkä sitten myöntävät Brysselissä, että eivät suomalaiset vain osaa elää sovussa luontonsa kanssa vaan myös tietävät, miten se tehdään.

Jokamiehen oikeus - suomalainen ilmiö?

Maarit Lineri

Jokamiehen oikeus on perinteinen suomalainen luonnon nautintaoikeus. Se, että tämä oikeus muuttuvassa Euroopassa on meille yhä tärkeä, kertoo meidän suomalaisten vahvasta kiintymyksestä luontoon.

Kaikki me luulemme tietävämmä, mitä jokamiehen oikeus sisältää, mutta aika monelle se on jo hämartyntä käsite. Periaatteena jokamiehen oikeudessa on, että jokaisella kansalaisella on oikeus käyttää luontoa siitä riippumatta kuka alueen omistaa tai on sen haltija.

Jokamiehen oikeuden käyttämiseen sisältyy kuitenkin aina vaatimus niiden harmittomuudesta. Oikeutta ei saa käyttää häiriötä tai haittaa tuottavalla tavalla.

Liikkuminen ja oleskelu luonnossa

Luonnossa on yleensä sallittua liikkua jalan, hiihtäen, pyöräillen ja ratsain luonnontilaisilla tai siihen verrattavilla alueilla. Kuitenkin liikkua tulee muistaa, että peltoa, niittyä tai istutuksia ei saa käyttää kulkutienä jos siitä aiheutuu vahinkoa.

Monelle kaupunkilaiselle keväinen oraalla oleva pelto on kuin mikä tahansa nurmikko, mutta maanviljelyalueella asuvan on muistettava, että pelto on aina kesäaikana ylittettävä tietä tai ojanpientareta pitkin. Ainoastaan sänkipellon ja talvella lumen peittämän pellon saa ylittää vapaasti. Myös ratsain liikkuvan tulisi muistaa, että säännöllisestä liikkumisesta toisen metsässä saattaa aiheutua haittaa puiden juuristolle ja siksi olisi hyvä sopia asiasta omistajan kanssa.

Myöskään moottorijoneuvolla kuten mopolla tai moottorikelkalla ei luonnossa toisen maalla saa liikkua ilman omistajan lupaa. Moottorikelkailu on yleisesti sallittua vain jäällä ja kelkkailureiteillä, maanteilla sillä ei saa ajaa muuten kuin tietä ylittäessä.

Sienestys ja marjastus

Myös syksyiseen marja- tai sienimetsään autolla ajavan on syytä muistaa, että yksityistiellä on oikeus ajaa mikäli sitä ei ole erikseen kielletty, mutta

pysäköiminen syrjäiseltäkin näyttävän metsätien varteen voi aiheuttaa haittaa maanomistajalle. Maanviljelijän pelot voivat olla kaukanakin toisistaan, ja ainoa kulkuväylä leveille työkoneille on juuri se samainen metsätie. Tietämättömänä on viaton marjastaja silloin käyttänyt oikeuttaan väärin. Metsässä voi poimia rauhoittamattomia kukkia, marjoja ja sieniiä siellä, missä liikkumisenkin on sallittua. Kuitenkin esimerkiksi sammaleen ja jäkälän kerääminen ja puiden oksien katkominen on toisen metsässä kiellettyä.

Tilapäinen oleskelu toisen maalla on jokamiehen oikeudessa sallittu. Se tarkoittaa levähtämistä, uimista, auringonottoa ja myös tilapäistä leiriäytymistä. Tulentele toisen maalla on kuitenkin kielletty ilman lupaa. Liikuttaessa luonnossa tulee aina muistaa kulkea luonnon ehdoilla. Luonnonsuojelualueilla on erikseen omat sääntönsä, joita tulee noudattaa.

Jokamiehen oikeus vesillä

Vesillä taas täytyy muistaa, että lintujen pesimisaikaan ulkosaarilla ja muilla lintujen pesimäalueilla liikkumista tulee välttää. Muuten on veneellä oikeus käyttää vierasta vesialuetta tilapäisenä ankkuroitumispaikkana, kunhan siitä ei aiheudu toiselle sanottavaa haittaa tai häiriötä. Kalanpyydykset sekä veneestä tai rannalla kalastavat pitää kiittää riittävän kaukaa. Häiritsevä jatkuva ajelu meluisalla moottoriveneellä (esimerkiksi vesiskootterilla) on asutun rannan läheisyydessä kielletty. Moottoriveneellä ajoa tulisi kokonaan välttää pehmeäpohjaisissa, matalissa kalojen kuden kannalta tärkeissä lahdissa.

Onkiminen ja pilkkiminen ovat maksuttomia jokamiehen oikeuteen kuuluvia yleiskalastusoikeuksia. Heitto- ja vetouistelu, perhokalastus tai niihin verrattava viehekalastus samoin kuin katiska- ja verkkopyynti ja ravustus edellyttävät aina 18-64 -vuotiailta kalastuksenhoitomaksun suorittamista. Kalastuksenhoitomaksun lisäksi edellä mainituilla tavalla kalastavilla on oltava vesialueen omistajan tai ka-

lastusoikeuden haltijan lupa tai muu kalastusoikeus alueella.

Jätteet ja luonto

Jätelaisissa luonnossa liikkumisesta on selkeät ohjeet. Siinä kielletään kaikenlaisten esineiden jättäminen luontoon. Myös nestemäisten aineiden kaataminen luontoon on kiellettyä. Roskaaminen koskee kaikkia alueita onpa se sitten yksityinen tai yleinen. Roskaaja on velvollinen puhdistamaan roskaamansa alueen. Ympäristöön ei saa jättää minkäänlaista roskaa, likaa tai käytöstä poistettua konetta, laitetta tai ajoneuvoa tai muuta esinettä.

Kissat ja koirat luonnossa

Kissojen ja koirien liikkumisesta luonnossa sanotaan ohjeissa myös selvästi. Toisen alueella ei koiraa saa milloinkaan pitää irti ilman maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupaa. Lisäksi koirat on pidettävä kiinniketykettynä tai välittömästi kytkettävänä maaliskuun 1. päivästä elokuun 19. päivään asti.

Kissaa taas ei saa pitää irti muualla kuin omistajan pihamaalla tai puutarhassa. Muualla liikkueissa kissa on heitteillä tai hylätty.

Koirien ulkoiluttajan tulisi myös muistaa, että koiran ulosteet eivät saa olla muille liikkujille haitaksi. Ne tulee ottaa talteen tai siirtää paikkaan, jossa niistä ei ole haittaa. Aivan tien kävelyalue tai metsässä keskellä polkua ei ole sovelias paikka koiran ulostaa. Samoin tulisi kissan omistajan huolehtia, ettei oma lemmikki turmele naapurin istutuksia ulosteillaan.

Pitäkäämme edelleen kiinni kallisarvoisesta oikeudestamme liikkua luonnossa vapaasti, mutta muistakaamme, että kaikessa vapaudessa piilee myös vastuu. Monet etuoikeudet on maailmassa menetetty väärinkäytösten tähden. Käyttäkäämme oikeuttamme taiten

Lähde ja lisätietoja asiasta: www.vyh.fi/hoito/virkistys/jokamies

Omakotiyhdistys yhteisen viihtyvyyden asialla. Maarit Lineri

Suomi on erilaisten yhdistysten luovattu maa. Samasta asiasta innostuneet ja kiinnostuneet ihmiset voidakseen jakaa keskenään tai muille hyvää sanomaansa perustavat yhdistyksen. Jotkut yhdistyksistä toimivat vain paikallisesti, kun taas toiset ovat oman kattojärjestönsä kautta valtakunnallisesti vaikuttavia. Omakotiyhdistykset eri puolilla maata ovat yhtenä esimerkkinä vahvasta halusta puhaltaa yhteiseen hiileen, ei vain paikallisesti vaan myös koko valtakunnan alueella.

Suomessa omakotiasuminen on alkanut varsinaisesti vasta viime sotien jälkeen. Silloin ei kuitenkaan puhuttu vielä omakotitaloista. Suomen laskettiin sodissa menettäneen noin 120000 asuntoa. Koska keskitettyä asuntotuotantoa, eikä kaupunkisuunnittelua ollut samassa mitassa kuin nykyään oli monilla paikkakunnilla helpointa osoittaa kotiin palaaville rintamaveteraaneille tai Karjalasta tulleille siirtolaisille oma tontti, johon saattoi itse talkoovoimin rakentaa talonsa. Alueita ei usein sen kummemmin kaavoitettu, ne vain palstoitettiin kauas asutuskeskuksesta ilman kunnallistekniikkaa tai kunnollisia nykyajan vaatimusten mukaisia katuja. Tärkeintä oli, että tonttien koko salli riittävän hyötyputtarhan perustamisen.

Vasta 60-luvulla maaltamuuton seurauksena alettiin järjestelmällisesti kaavoittaa asuinalueita kaupunkeihin ja taajamiin. Vasta yleisen kunnallislain tullessa voimaan tuli kuntien huolehtia kunnallistekniikan rakentamisesta kaavoitetuille alueille. Varsin pian sotien jälkeen omakotiasujat havaitsivat tarvitsevansa liiton, joka valtakunnallisesti ottaisi kantaa teiden ja katujen kunnossapitoon, verotukseen, kaavoitukseen, rakennuslakeihin talonostajan ja -myyjän oikeusturvaan ja monein muihin sellaisiin seikkoihin, joihin ei tavallinen asukas ennen ollut törmännyt. Niinpä Suomen Omakotiliitto perustettiin jo vuonna 1947.

Liitto toimii nykyään omakotitalon, rivitalo-osakkeen tai lomakiinteistön omistajan etujärjestönä. Liitossa on noin 43 400 jäsentä ja 210 paikallista yhdistystä. Omakotiliitto on paitsi etujärjestö myös palvelujärjestö. Liiton jäsenet saavat mm. maksutonta laki- ja rakennusneuvontaa ja Omakotilehden neljä kertaa vuodessa. Edunvalvojana

Omakotiyhdistys vietti 10-vuotisjuhliaan Maamiesseuran talolla 1989

Arno Kasvi kävi kertomassa syysistutuksista. Suosittu puutarhuri keräsi koulun ruokasalin lähes täyteen syksyllä 2000.

liitto vaikuttaa ennen kaikkea pitämällä yhteyttä päätöksentekijöihin ja antamalla viranomaisille lausuntoja ja kirjelmia.

Kattojärjestö ei ole yksin mitään, ellei sillä ole vahvaa jäsenistöä takanaan. Niinpä Omakotiliitonkin takana on koko maan kattava eri yhdistysten muodostama verkosto. Siihen verkostoon kuuluu myös Merimaskun Omakotiyhdistys. Se on perustettu vuonna 1979, vaikka rekisteröinti on

tapahtunut vasta 1986. Omakotiyhdistyksellä Merimaskussa on samat tavoitteet kuin kattojärjestöllään, mutta paikallisyhdistyksellä on myös oma erityinen tehtävänsä. Sen yhtenä tärkeimmistä tehtävistä on saattaa alueella asuvat ihmiset tuntemaan toisensa ja sitä kautta välittämään yhteisesti jokaisen viihtyvyydestä. Eri-laiset häiriöt ja ristiriidat pienenevät huomattavasti, kun naapurit oppivat ymmärtämään ja arvostamaan toisiaan.

Silloin naapureilta siedetään enemmän, mutta otetaan heidät myös paremmin huomioon.

Monet ikänsä kerrostalossa asuneet eivät välttämättä heti ymmärrä, että omakotitaloon muuttaessaan he eivät enää voi omalla reviirillään elää ja olla miten tahtovat. Sisällä kukin eläköön omien normiensa mukaan, mutta ulkona on olemassa yhteiset säännöt. Jotkut nykyään ihan lainsäädäntöön kirjattuna, mutta hyvän naapuritavan mukaan on myös joitakin kirjoittamattomia. Useinkaan ei tule ajatelleeksi, että oma takapiha saattaa olla naapurin etupiha. Samoin on monelle kaupungista muuttaneelle yllätys, että edellisenä iltana tien varteen rikki heitetty pullo on edelleen aamulla samassa paikassa. Maaseudulla ei ole puhtaanapitolaitosta tai talonmiehiä korjaamassa toisten jälkiä. Täällä sen edestään löytää, minkä taakseen jättää. Omakotiyhdistys pyrkii juuri näistä yhteiseen viihtyvyyteen vaikuttavista asioista saattamaan asukkaat tietoisiksi.

Hoidettu ja siisti ympäristö nostaa koko kunnan arvostusta ja sitä kautta yksittäisen talon arvoa. Kaikilla meillä ei ole suinkaan mahdollisuuksia tai aikaa rakentaa palkintosijoja tavoittelevaa puutarhaa, mutta kaikkien sen sijaan tulisi huolehtia oman pihansa siisteydestä ja muistaa myös yleisillä alueilla liikkeessaan kunnioittaa ympäristöä.

Talkoohenki on yksi suomalaisten vahvuus, millä aiemmin on omakotitalotkin saatettu pystyyn. Erityisesti sitä tarvitaan tällaisilla pienillä paikkakunnilla, joilla kunnan voimavarat ovat hyvin pienet. Siitä syystä esimerkiksi yhdistyksen kunnalle esittämä sinänsä hieno esitys saada Rymättylän tien risteyskseen kukkaistutuksia on mahdollon toteuttaa. Siihenkin tarvittaisiin talkoovoimia. Aiempina vuosina Omakotiyhdistyksen talkoilla hankkimat linja-autokatokset tulivat suureen tarpeeseen. Eikä talkoohenki ole vielääkään onneksi kuollut Merimaskusta. Omakotiyhdistys on järjestänyt yleisten alueiden siivoustalkoita ja nykyinen yhdistyksen puheenjohtaja Eira Peippo kiittelee viime kevään talkoisiin osallistunutta joukkoa ja erityiskiitokset hän osoittaa niille nuorille, joita oli useita mukana. Yhdistys on järjestänyt erilaisia luentoja ja tiedotustilaisuuksia

vuosien varrella. On puhuttu muun muassa komposteista ja puutarhan hoidosta. Nämä tilaisuudet ovatkin olleet hyvin suosittuja ja uskoakseni puheenjohtajan kaavailemat uudet tilaisuudet sisustuksen ja kodin-hoidon alalta kiinnostaisivat yhtä monia.

Yhteiset talkoot ja tiedotustilaisuudet, vaikka ovatkin tärkeitä eivät kuitenkaan riitä pitämään kaikkien jäsenten mielenkiintoa yllä. Siksi aivan yhtä tärkeinä pidetään yhteisten juhlien ja tempausten järjestämistä. Omakotiyhdistys järjestääkin Apajalla kevätkauden- tai syyskauden avajaisia, yhteisiä pikkujoulujuhlia, teatterimatkoja ja muita virkistäytymistilaisuuksia. Niissä on helppo tutustua uusiin ihmisiin ja tapailla naapureita. Tapahtumat kokoavat yhteen niin nuoret kuin vanhatkin, mikä on myös tärkeätä yhteisen turvallisen asuinympäristön rakentamisen kannalta.

Omakotiyhdistyksiä tarvitaan tulevaisuudessakin valvomaan yksityisen oman kodin omistajan etuja, ei ainoastaan valtakunnallisesti vaan myös Euroopan laajuisesti sitä mukaa, kun yhteiset lait EU:ssa alkavat koskettaa omakotiasujaakin.

Lisätietoa Merimaskun Omakotiyhdistyksen toiminnasta saat:
Puh.joht.:
Eira Peippo,
puh: 4369 811, tai
Sihteeri:
Anne-Maj Söderlund,
puh: 4369 651

Mitä jäsenyys tarjoaa ?

- Omakotilehti ilmaiseksi neljä kertaa vuodessa (tilaushinta 96 mk)
- Maksuton lakimiesneuvonta jäsenille
- Maksuton rakennusneuvonta
- Alennuksia Sammon vakuutuksista
- Edullista sähköenergiaa
- Alennuksia lämmitysöljystä ja polttoaineista
- Alennus Merita Pankin uusien lainojen järjestelypalkkioista sekä tarjouksia mm remonttilainasta.
- Alennuksia moottoripolttoaineesta
- Alennus Securitas Direct Oy:n kodinsuojasta.
- Alennus Viking Linen risteilyistä Helsingistä ja Turusta.
- PSW Kiinteistömaailman palvelut
- Telian alennus ulkomaan-, kauko- ja GSM-puheluista.
- Henkilökohtainen jäsenkortti etukuponkeineen
- Fenestran ikkunaetu
- Omakotitalon kuntoarvio
- Koulutusta tietoa ja tapahtumia
- Oman paikallisyhdistyksen edut ja alennukset
- Kaikkien jäsenetujen yhteenlaskettu arvo on reilusti yli 1.000 mk vuodessa!

KOLLOLAN KESÄ 2001

- 1.7. Saunanäyttelyn avajaiset, näyttelyssä vanhaa merimaskulaista perinnettä
Näyttelyn avaa kunnanhallituksen puheenjohtaja Samuli Santalahti ja saunaloitsut lausuu Maarit Lineri
- 4.7. Vanhat valokuvat ”kenkälaatikoista” kunnon säilytykseen.
Ohjeita tulee antamaan Lotta Mattila Turun Maakuntamuseosta
- 11.7. Miten mehiläisiä hoidetaan?
Aiheesta tulee kertomaan maskulainen Pekka Miesvirta
- 15.7. Yrttejä ym. luomuviljelynä
Luomuviljelystä tulee kertomaan Laura Suvanto Poikosta
- 18.7. Silaksoppaa ja mitä muuta ennen syötiin?
Maa- ja kotitalousnaisista Pirkko-Liisa Heinosen silaksoppaa tasarahalla, myös kotiin vietäväksi
- 25.7. Antiikkia ym. vanhoja esineitä
Voit tuoda vanhoja mielenkiintoisia esineitä arvioitavaksi, asiantuntijana toimii turkulainen Reijo Muller Antimer Oy:stä
- 29.7. Muinaispuvut ja -korut
Muinaispuvun valmistamisesta tulee kertomaan turkulainen Anna Kirjavainen, valmistamansa puku näyttelyssä
- 1.8. Kuppausta ja mutakylpyjä
Aiheesta tulee kertomaan sairaanhoitaja, kuppari Mervi Hongisto Forum- saunasta
- 22.8. Vuonna 2000 kuntaan muuttaneiden uusien kuntalaisten tervetulo kahvitus Kollolassa. kunnan edustajat paikalla. Lapsille ohjelmaa!
- 23.8. Jätehuoltonäyttely avoinna koululaisille koko päivän, luokkien aikavaraukset puh. 040-716 4808 (siht.) tai 4369 682 (pj.)
- 26.8. Merimaskulaisten kylien historiaa ja vanhoja paikannimiä näyttelynä.
Tule tutustumaan ja kartuttamaan vanhaa paikannimi-historiaa!
Jätehuoltonäyttely vielä tämän päivän.
- 1.9. Hämyilta Kräkälän myllymäellä klo 19 alkaen perinteiseen tapaan yhteislaulua ja uutispuuroa
- 15.9. Syysretkellä tutustutaan mm. vanhoihin merimaskulaisiin esineisiin

Kollolan kesäkahvio
on avoinna tapahtumakalenterissa mainittuina päivinä sunnuntaisin klo 12-16 ja keskiviikkoisin klo 18-20. Kahviossa on myynnissä kahvin/teen ja kotileivonnaisen lisäksi Myötätuulta Merimaskussa-lehtiä sekä lehtikansioita, kortteja, Merimasku-pinssejä, Merimasku-kynttilöitä (uutuus), tervasaunatonttuja ja lossikapuloita ym., jotka sopivat vaikka tuliaisviemisiksi.
Alustukset alkavat sunnuntaisin klo 12 ja keskiviikkoisin klo 18.

Kutsu!

Tervetuloa kaikki vuonna 2000-2001 kuntaan muuttaneet uudet kuntalaiset tervetulo tilaisuuteen 22.8. klo 18 Kollolan Kotiseututaloon Taattistenjärven rannalle. Tilaisuudessa kahvi ja mehutarjoilu. Samalla voi tutustua vanhan torpan historiaan ja muihin kesänäyttelyihin, lisäksi muuta ohjelmaa koko perheelle. Kunnan edustajat paikalla.

Ilmoittautumiset kahvitarjoilun vuoksi 20.8. mennessä sihteerille puh. 040-716 4808 tai puheenjohtajalle 4369 682!

Muistatko vanhoja paikannimiä?

Merimasku-Seura haluaa tallettaa muistiin vanhoja katoavia paikannimiä Merimaskusta. Paikannimi-keruun kohteena ovat kaikki muistinvaraiset paikannimet. Paikannimiä kirjattaessa tulee ympäristöä miettiä tarkkaan kohdekohteelta, sillä mikä tahansa yksityiskohta on voinut saada nimen.

Esimerkkejä yleensä tärkeimmistä nimetyistä kohteista:

Asuinpaikat: talo, torppa, mökki, maja, kämpä, hävinnen asumuksen paikka, kylä, kulmakunta, taloryhmä

Tekemiseen liittyvät paikat, rakennukset, rakennelmat: mylly, meijeri, riihi, lato, aitta, verstas, kauppa, kaivo, veräjä, laituriri, silta, pitkospuut, rajapyykki, tervahauta, leikkipaikka, tanssipaiikka, mäenlaskupaikka, kokoontumis-

paikka, kahluupaikka, juotto- paikka, levähdyspaikka, vesistön ylityspaikka

Tiet: maantie, maantiessä oleva mutka, mäki, suora, risteys, erilaiset epäviralliset polut ja tiet: talvitie, kirkkotie, kalatie, kärrytie, oikotie, metsäpolku, karjanpolku.

Pellot ja niityt: pelto, peltoaukea, pellonosa, suoviljelys; luonnonniitty, latoala, järviuivio, laidun, sarka. Nimettäessä ei pidä unohtaa metsittyneitä viljelyksiä. Maasto nousuineen ja laskuineen: mäki, harju, kallio, kallion laki, vuori, kivikko, kivilohkare, luola, jyrkänne, rinne, notko, rotko.

Metsät ja suot: kangas, korpi, männikkö, lehto,

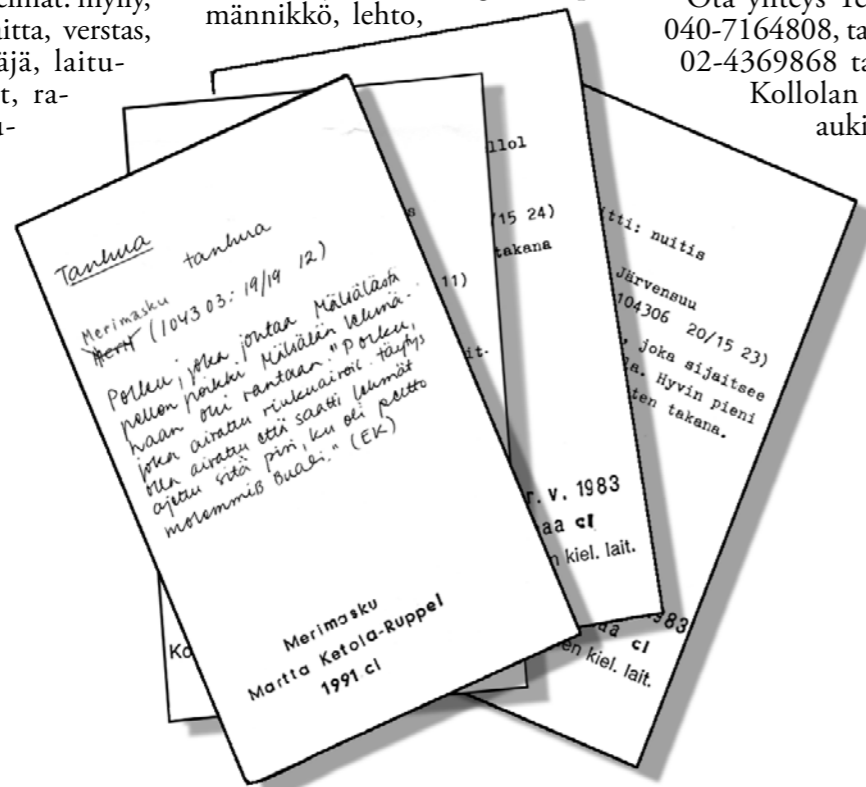
näreikkö, pensaikko, metsäaukea, kannokko, suo, suonsaari, suonsalmi, räme, hetteikkö, silmäke

Vesistöt: järvi ja sen selät, saari, kari, vesikivi, matalikko, syväne, apaja, niemi, lahti, ranta, lampi, lähde, joki, puro, oja, vesijuoksun suu, haara, mutka, niemi, kapeikko, koski, suvanto

Pienikin tiedonmuru on arvokas

80-luvulla Turun yliopiston suomenkielen laitoksella opiskelleet nuoret keräsivät paikannimiä, mutta paljon on varmaan jäänyt vielä keräämättä, siksi suuren yleisön apua kaivataan, että nimet eivät pääsisi katoamaan unholaan.

Ota yhteys Terttu Kraemeriin 040-7164808, tai Maarit Lineriin 02-4369868 tai tule käymään Kollolan kotiseututalolla aukioloaikana.

Lentoliput, laivaliput, bussiliput, junaliput

Matkanjärjestäjien peruutus- ja tarjoushinnat myös meillä

Seuramatkat esim: Aurinkomatkat, Finnmatkat, Fritidsresor, Tjäreborg

Esitteet ja varaukset.

Hotellit, mökit, viisumit, vuokra-autot ym.

TERVETULO A MATKAKAUPPAAN

Travel Bureau
MATKAKAUPPA

Tullikatu 16, 21100 Naantali, Puh. 02-4321277
Vistantie 16, 21530 Paimio, Puh. 02-4734701

Puutavaraa
Rakennustarvikkeita

Naantalin
Rakennuspuu

Taimontie 21
Puh. 02-435 1358

Muotokuvia ja kotieläintauluja valokuvasta

Lintu- ja eläinaiheisia maalauksia

Joel Kraemer

Puh: 040-7164808, sähköposti: kraemer@pihabaana.net

Lukijalle

Viimekesäinen varojenkeruukampanja lehden yhteydessä tuotti hyvän tuloksen. Saimme uusia jäseniä sekä muutaman vapaaehtoisen avustuksen. Kiitämme lämpimästi kaikkia työtämme tukeneita.

Toivomme jälleen kerran, että lehden myötä saamme uusia ystäviä ja lisää jäseniä joukkoomme. Kaikki ovat tervetulleita toimintaan mukaan. Kaipaamme myös uusia kirjoittajia. Vanhana merimaskulaisena voit muistella entisiä työtapoja, vapaa-ajan viettoa, nuorison touhuja, lasten leikkejä, mitä tahansa jo unhoon jäänyttä elämää. Kesäasukkaana voit kirjoittaa kesän vietosta silloin ennen, miten lomaa vietettiin, mitä lapset touhusivat, mitä kuului aikuisten askareisiin, maidonhakumatka läheiseen taloon, miltä tuntui palata kaupunkiin, oliko ero kaupunkilaisten ja "maalaisten" välillä suuri. Monia asioita, joita itse pitää merkityksettöminä, on nykyihmisille uutta ja ennenkokematonta. Tartu rohkeasti kynään ja kirjoita. Jos olet epävarma omasta taidostasi, ota yhteyttä seuraan ja kirjoitetaan tarinat yhdessä.

Tämän lehden ei ole tarkoitus olla vakavaa historiaa, vaan tarinoita meille kaikille.

Lehti on ilmestynyt säännöllisesti vuodesta 1992. Alkuvuosina siitä vastasi Merimaskun sivustystoimi, mutta vuodesta 1995 sen ilmestymisestä on vastannut Merimasku-Seura. Seura on halunnut lehden avulla palvella niin merimaskulaisia vakituisia asukkaita kuin myös kesäasukkaita, siksi olemme pyrkineet toimittamaan vuosittain kaksi lehteä. Lehden ideoiminen, haastattelut ja aineiston keruu, valokuvien metsästys, juttujen hankkiminen ja kirjoittaminen on uskomaan työsarka. Lehden toimittaminen merimaskulaisille ja postittaminen ulkojäsenille syö toimintamenoja.

Voit osoittaa jälleen tunnustukseksi työtämme kohtaan maksamalla oheisella tilillepanokortilla vapaaehtoisen, vaikka vaatimattomankin kannatusmaksun.

Muista jäsenmaksua maksaessasi merkitä selvästi nimesi ja osoitteesi, että mahdollisena ulkojäsenenä saisit lehtesi talvellakin postin mukana.

Hyviä lukuhetkiä!
Maarit Lineri

Liedon Säästöpankki

Lieto • Loimaa • Naantali • Oripää • Paimio • Raisio • Turku

www.liedonsp.fi

Luostarinkatu 22, 21100 Naantali
Puh: 02-4339 630, Fax: 02-4339 631

AURINKO OPTIIKKA
SILMÄLASIT • NÄÖNTARKASTUKSET • PILOLASIT

LÖYDÄT MEIDÄT APTEEKIN VIERESTÄ
Avoinna ark. 9.00 - 17.00, la 10.00 - 14.00

Luostarinkatu 27, 21100 NAANTALI, Puh: 02-435 3551

Tiedä missä mennään

Rannikkoseutu

Tasalanaukio 3, PL 7 21201 RAISIO
Puh. 02-4361 600 Fax. 02-4361 660
www.rannikkoseudunsanomat.fi

Rymättylän Tili- ja Kiinteistö Oy LKV

- Liike- ja maatalouskirjanpidot,
- Palkanlaskennat, Isännöinti
- Kiinteistönvälitys

Rajatie 2, 21160 Merimasku
Puh. 02-4367 010, 040-787 422

NAANTALIN APTEEKKI

Aurinkoista
apteekkipalvelua
joka päivä

NAANTALIN APTEEKKI
Luostarinkatu 25, puh. 431 2720
ma-pe 9-19, la 9-15, su 10-14

RYMÄTTYLÄN APTEEKKI
Rymättylä kk, Puh. 252 1202
ma-pe 9-16.30

PARTURI

Hirsimäki & Aura

Hilkka Hirsimäki Pirjo Kangasmäki

UoleviRaadenkatu 1, 21100 Naantali,
Puh. 02-4351 764

LÄHIVAKUUTUS

kaikista läheisin

Puh. 02-432 7990

VÄLIPALAT
&
JUOMAT
Luonnonmukaiset
koko perheelle

VOIMAA, ENERGIAA
KUNTOILUJOILLE
JA
URHEILUJOILLE

Erikoisliike
Tullinkatu 10
NAANTALI
02-4367 197

KESÄTARJOUS!

TEA TREE
- pesunesteet
- kasvovedet
- saippuat

Kiinnostu säästämisestä.
Selektalla onnistut.

Kiinnostu säästämisestä ja soita 0200 3000 (pvm), ma-pe klo 8-20
tai käy tutustumassa Internetissä www.merita.fi/sekta. Selektavakuutukset myöntää Merita Henkivakuutus C

www.merita.fi

NAANTALI
Puh: 02-334 4552

MERIMASKUN TAKSIT

Ossi Ranki
Harri Rautala

10041

Alko

Naantali

Tuulensuunkatu 8, puh. 02-435 1149

ma-to 9-18 • pe 9-20 • la 9-16

- Tilaa pienemmille ja suuremmillekin juhlille ja kokouksille,
- Viihtyisiä hetkiä kodalla
- Tilalla kotieläimiä
- Mökki- ja huonemajoitusta ympäri vuoden

Koverintie 23, 21160 Merimasku
Puh: 02-4369 583, 0400-828 108, Fax: 02-4369 913

TAATTISTEN TILA

E-mail: taattistentila@kolumbus.fi,
www.kolumbus.fi/taattistentila

Tervetuloa läheiseen kauppaan
kirkonkylän rantaan!

MYÖS POLTTOAINEMYynti

Avoinna: Ma-Pe klo 9.30 - 20.00
La klo 9.00 - 20.00
Su klo 10.00 - 19.00

Merimaskun RANTAMARKET

Palteentie 5
Puh: 02-435 0603

MAUKAS
RUOKA
A-OIKEUDET

MYÖS
TILAUSTEN
MUKAAN

Uusi ISO terassi
iloisempi ilme
Menossa mukana

Pirjo & Olli

Merimaskun
MERIKIEVARI
☎ 02-436 7070

NORMAALIPIZZA

29,-

Etu jopa 10,-

Kuponki voimassa noudettaessa!
Ei koske muita etuja. 2/ kuponki

Henrikinkatu 8, Naantali (torin laidalla)

